

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.

Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia” Isuff Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Măcelarilor nr. 12).

Un gir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

ISUS.

Tuturor acelora, cari ceteșc „Foaia Poporului” și cu drag o alipeșc de ea, redacția le dorește

Serbători fericite!

Moș-Crăciun cu bine!

În ziua Nașterii.

Te salutăm, Christoase,

Venit azi pe pământ!

Cu inimă voioasă

Primește-al nostru cânt.

Eram pierduți odată

Cu toți prin păcat;

D'osândă 'nfricoșată

Tu însă ne-ai scăpat.

Tu ne iubeai ferbinte

Pe noi dela început,

Și totuși — Doamne sfinte —

Cât rău noi 'ți-am făcut!

Deci dă-ne astăzi noue

Drept dar' pentru Crăciun

În piept inimă nouă

Și-n minte cuget bun:

Poruncile' ți divine

Să nu le mai calcăm,

Șarzând de dor — la tine

Mereu să cugetăm.

Arată a ta iubire

La toți ce'n lume sînt,

Și varsă fericire

Peste acest pământ!

Traducție de P. Dulfu.

La Crăciun.

Noi umblăm
Și colindăm
Sus la cer ne înălțăm
Jos la gazda ne închinăm
Ne închinăm cu veselie
Și cu mare bucurie
C'am ajuns sfântul Crăciun
Veselos și frumos
La nașterea lui Christos.

Una dintre cele mai frumoase serbători românești e Crăciunul.

În aceste zile dumnezeiești mic și mare, tinăr și bătrân se bucură — căci Moș Crăciun are puterea să facă veselă și fericită întreaga lume. Românii

au îndrăgit mai ales aceasta sărbătoare, că o cântă și-o descântă în fel și chip. Și e mare bucuria întregii naturi, căci mare zi e Nașterea Domnului. Ea e ziua veseliei, pentru-că s'a născut Mântuitorul și a scăpat de prigonirile dușmanilor — și e ziua iubirii, pentru că iubirea de oameni 'l-a călăuzit în viață și la dus mai pe urmă până la mormânt. Prăznuim deci astăzi trezirea omenirii din păcate și îndreptarea ei spre o viață mai curată, mai senină. Și oamenii doreau o astfel de viață, căci numai așa ne putem explica marea bucurie, cu care a fost

întimpinată nașterea Mântuitorului, a luminii și a adevărului. E frumos deci, ca azi, când serbătorim ziua Nașterii Mântuitorului să ne îndreptăm gândul pe o clipită la dragostea dumnezeiască și putere de viață să luăm din ea. Să ne dăruim la viață, cercând a aprinde dragostea din inimile noastre, ca să ne lumineze întreagă calea vieții, căci atunci ne vom feri pe noi înșine.

Să ne scoborim în calea mai de jos. Să ne abatem la cei-ce locuiesc în sărăcie, în colibe și peșteri. Și acolo se facem să lucească lumina dulcelui soare dela răsărit. Aicea să sămănăm

sămënța cuvântului din cer, care trup s'a făcut.

Bogaților deschideți porțile inimelor voastre, miluiți pe cei sărmani, ear' voi bătrânii fiți fericiți de mulțumirile pruncilor vostri, căci se știe, așa e plăcut lui Dumnezeu și oamenilor și numai așa vom înprospera viața noastră.

Christos s'a născut, se l' preamărim! Se ne renaștem însă și noi prin El, și vom fi preamăriți. Altfel moartea și întunecul ne vor înghiți.

Acestea se ne fie călăuza gândurilor noastre, aceasta steaua ce se ne ducă la peștera din Vifleim.

Poporul nostru din veacuri cu aurul poesiei a îmbrăcat acestea sfinte lucruri și cu cântări le preamărește și azi, căci vorba din bătrâni:

Nu știm vremea ce o aduce
Dar' Român-'și face cruce
Și se ncrede în puterea unui
mare Dumnezeu.

Serbători fericele!

Mediaș

Isidor Dopp.

De preste săptămână.

La Sibiu a fost convocată o conferință electorală a delegaților alegătorilor români, dar a fost oprită.

Marti, în 3 Ian. c. s'a ținut ultima ședință a dietei. Miercuri dieta a fost disolvată.

În Austria abdicând ministerul Körber, s'a format un nou minister. President e Gautsch.

În România a abzis ministerul Sturdza. Noul minister l-au format conservatorii.

Port-Arthurul a căzut. Rușii ne mai având putere de a rezista, au capitulat.

Din Austria. Săptămâna trecută a abzis ministerul austriac, în fruntea căruia era Dr. Körber. Causa abdicării este în prima linie lupta înverșunată ce se dă de ani de zile între Nemți și Cehi și careia au căzut jertfă și alte ministere înainte de Dr. Körber.

Noul minister l-a format baronul Gautsch care și-a luat ca problemă să înpace încât să se va putea pe Nemți și Cehi și să facă parlamentul capabil de muncă, ca astfel să se voteze proiectele de legi cele mai de lipsă. Spre acest scop el a avut consfătuiri cu fruntașii cehi și cu fruntașii partidelor nemțești.

Nou minister în România.

În urma neînțelegerilor din minister, guvernul Sturdza a abzis și Sturdza neputând forma un nou minister liberal, a fost chemat la cărmuirea țării partidul conservator. Noul guvern s'a constituit astfel: Cantacuzino, prim ministru și ministru de interne, generalul Manu de război, gener. Lahovary de externe, Bădărău de justiție, Vlădescu de culte, Ioan Lahovary de finanțe și Grădișteanu de lucrări publice.

Conferință electorală. Pe Marti în 10 Ianuarie c. a fost convocată în Sibiu o conferință electorală a delegaților români ai cercurilor electorale.

Ordinea de zi este următoare: Luarea unei rezoluțiuni asupra situației politice. Alegerea comitatului electoral executiv. Propuneri. Convocarea este subscrisă de d-nii George Pop de Băsești și Dr. Vasile Lucaciu.

Cum aflăm la încheierea foaiei, conferința a fost oprită de guvern.

La situație. După cum a fost anunțat, Marti în 3 Ian. c. a fost cea din urmă ședință a dietei, în care iarăși a fost gâlceavă între guvernamentali și opoziție, ear' Miercuri în 4 l c. dieta a fost disolvată de către Maiestatea Sa în rezidența din Buda.

Astfel se vor face nouă alegeri dietale, în vederea cărora atât guvernul, cât și opoziția fac mari eforturi și agitații în țeara întreagă. Contele Apponyi cu partidul său, cum și partidul lui Szedekényi, s'au contopit cu partidul independist al lui Kossuth. După toate prevederile, alegerile vor fi foarte sgomotoase.

Căderea Port-Arthurului.

Zilele aceste lumea a fost surprinsă de vestea, că puternica cetate din Asia, Port-Arthur a căzut. Viteazul comandant al cetății, Stössel, împreună cu oficerii săi și cu

soldatii, au fost siliți să capituleze și pe forturile, în parte mare ruinate ale cetății, falăie azi steaguri japoneze.

Luptele din urmă.

În săptămânile din urmă garnisoana cetății a avut zile foarte grele. Japonezii bombardau cetatea neîntrerupt, ziua-noaptea. Nu era nici un loc în cetate, unde se nu pice gloanțe. Nici spitalele, cu miile de răniți, nu mai erau în siguranță. Soldații erau desnădăjduți și foarte deprimați. Nimic nu-i mai încuraja, nici vorbele și indemnurile oficerilor. În astfel de împrejurări grele se hotărî Stössel să capituleze.

Capitularea.

În 1 Ian. c. el adună la sfat pe ofițeri și le spuse hotărîrea sa. În sfat s'au petrecut lucruri îndușătoare. Mai mulți generali au plâns, dar' în cele din urmă au fost siliți cu toții să se învoiescă cu capitularea. Astfel Stössel a trimis un încredințat al său în tabăra japoneză, la generalul Nogî, care sub scutul unui steag alb a dus o scrisoare în care să vestea capitularea. Numai decât s'au început între încredințații din ambe părțile pertractările de predare.

Înainte de aceste Rușii au nimicit vapoarele, ce mai erau în port și au dărâmat unele întărituri, ca dușmanul să nu se poată folosi de ele.

Condițiile de capitulare.

Condițiile de capitulare nu sînt încă pe deplin cunoscute. Se zice, că Stössel și ofițerii vor fi lăsați liberi, dacă vor promite, că nu vor mai lupta în acest război contra Japonezilor. Soldații vor fi duși în Japonia, ca prizonieri. Răniții ruși vor fi îngrijiți de medici ruși.

Urmările capitulării.

Căderea Port-Arthurului este un mare câștig pentru Japonezi. Flota Baltică nu mai poate spera a avea un răzăm pe malurile chineze, ear' oastea Japoneză va pleca în Manguria pentru a întări armata japoneză de acolo.

În Tok'io s'au aranjat serbări, s'au dat salve de treasuri, s'au slobozit rachete și mulțimea de pe strade umplea aierul cu stigăte de „banzai”. În Pettersburg domnește mare deprimare. Orașul are înfășșarea, ca și când ar fi jale națională. Foile provoacă pe locuitori să supoarte nenorocirea aceasta cu demnitate.

FOITA.

Slobodu-'i a colinda...

— Bună ziua, lele Marie!

— Mulțămim, lele Oană; da ce vînt te o adus pe la noi? Ean șezi colo pe laviță; tu Tincuțo, fă-'i loc la lelea Oană.

— Tii ce frig îi afară, ger cumplit. Când am venit chiar m'am întâlnit cu Pavel din capul satului; a zis, că azi-noapte au venit lupii până în grădină, de o trebuit să puste și de abea 'i-a alungat. Ce o fi la noapte!

— Da îi ger mare, — și lelea Marie îi șterse lacrimile cu șurțul, mii chiar groază, că s'a răci George, când or veni, că gara aceea îi departe. Ce șod îi omul. Plînge când trebuie și când nu trebuie. Chiar acum plîngeam ca un copil. O scris Gheorghe din oraș. Chiar mi-o cetit-o scrisoarea Tincuțo. Vine acasă s'eracu pe serbători. Cum se au plîng, când îmi aduc aminte, ce chinuri o suferit copilul acela. Opt săptămâni,

lele Oană, opt săptămâni s'o împlinit la sftu Nicolae, de când zace cepilul. Numai o mamă poate să simte durerile acele, când știi, că feciorul ei îi aproape de moarte și nu poate să fie lângă el, se-'l mîngăie, se-'l ajute. Bate-o naiba învătătură, de a-'și fi știut, cât chin a avea Gheorghită, până când a găta cu școlile, zău nu l-a-'și fi dat la oraș. Mai bine aici plugar, dar' lângă mine, că Doamne rău îi în oraș, între streini, Dumnezeu se fe-rească, se ajungi tu pe mîna străinului. Chiar acuma în vremurile aceste grele; hsi, lele Oană, cum s'o mai schimbat lumea, cum s'o făcut de rea. Chiar îmi scrie Gheorghită, cum a zăcut în ispităla acela, arză l' focu. Te năpădădește plînsul. Zice, că la urmă așa o slăbit, de nici de pe o parte pe cealaltă nu se putea întoarce, și, așa-'i noa străinul, trebuie să stee tot pe o parte, până-când se mai îndura vre-unul de pe acolo, se-'l mai întorcă, și de zăcutul cel mult 'i-s'o făcut numai o rană pe spate. Așa-'i lele Oană, bată l' focu oraș și învătătură, de n'am fi știut de ele. Da vai să înserează; du-te, fugi iute, Tincuțo, de vezi

vine tată-tău, ca se pui toate gata, și bagă găștele în șop. Eartă, lele Oană, da trebuie să mă grăbesc, că bărbatul se duce la stație se-'l aducă pe Gheorghită și pe când vine, trebuie să fie toate gata, că de nu, știi d-ta cum is bărbatii...

— Da badea Iuân unde-'i?

— Da îi la crășmarul după sanie, că a noastră o stricat-o Dumitru, când o fost la pădure după lemne.

— D'apoi m'oi duce și eu, că am venit, se scrie badea Iuân o carte la Mihaiu în pustia aceea de America și apoi dacă merge la stație, nu va avea vreme să scrie. Sănătate bună!

— Bună se-'ți fie inima lele Oană; postește mîne pe la noi, că Gheorghită 'ti-o scrie de bună seamă.

— Oi veni, ori oi trimete pe Gapia. Spune-'i ziua bună la badea Iuân și lui Gheorghită.

— Gata 's toate? Ean' uită-te Marie, ai pus țolul cel mare.

— Da, îi acolo; da stai, se-'ți dau puțin vinars. Bea-'l, că-'i bun pe frigul acesta afurisit. Da se duci cu tine, că îi lung drumul.

Garnisoana Port Arthurului.

La începutul asediului garnisoana din Port-Arthur era de 35,000 de soldați. Din aceștia 11 mii au căzut în lupte, 16 mii sunt răniți s'au bolnavi ceilalți erau cu toți eșofați, abia mai putând să lupte. Starea răniților era îngrozitoare. În spitale este un miros nesuferit de răni și sânge. Japonezi s'au îngrijit să fie tratați cât se poate de bine. Față de Stössel Japonezii se poartă foarte prevenitor. După capitulație i-au permis să expedieze o telegramă la Țara prin care l-a înștiințat despre căderea cetății.

Vremea.

În Europa, afară de părțile sudice, s'a urcat temperatura.

La noi, afară de părțile de la mează-noapte au fost ninsori, dar în măsură mică. Temperatura a scăzut.

Profecire: Să poate aștepta vreme schimbăcioasă, cu urcarea temperaturii și ici-colea — mai cu seamă în partea reseriteană, cu umezeală.

Adunare învățătorească

și sinod protopopesc.

Abrud, 8 Decembrie 1904.

În ziua de 8 Dec, s'a ținut în Abrud adunarea învățătorilor gr.-cat. români din despărțământul Roșiei și sinod protopopesc.

În urma convocatorului la 8 ore dimineața ne-am prezentat în biserică gr.-cat. din Abrud, unde în prezența unui public numeros dl protopop Iuliu M. Montani dimpreună cu adm. paroch Ioan Simu au celebrat sf. liturgie și au oficiat un parastas pentru vrednicul fost ven. protopop și notar tractual Alexandru Ciura.

După finirea serviciului divin am mers cu toții în școala gr.-cat., unde inv. Vas Costea a ținut prelegere practică din limba maghiară cu subiectul «mașina de calculat». Prelegerea practică a fost criticată obiectiv din partea atât a învățătorilor, cât și a preoților tractuali ca directori scolari. În sfârșit prelegerea a fost declarată de bună.

Președintele prin o vorbire de deschidere arată rolul și ținuta învățăto-

rii, îndeamnă corpul învăț la muncă și declară ședința de deschisă.

În înțelesul punctului 6 din program se alege o comisiune de 2 membri în persoanele învățătorilor P. Pallade și Marian Urgur, pentru încassarea taxelor restante și curente și înscrierea de membrii noi. La acest punct am să aduc la cunoștința on. public cetitor, că aproape toți on. Domni preoți dimpreună cu șeful tractual sunt membrii ordinari ai reuniunii noastre și în toate ne-ajunsurile ne dau mână de ajutor și ca zalele dintr'un lanț ținem cu toții unul cu altul. Ca membrii noi s'au înscris domnii: Petru Simu, adm. par. al Câmpeniului și Ioan Smu, adm. par. al Abrudului. S'a încassat aproape 30 coroane taxele dela membrii, ceea-ce e o sumă destul de frumoasă dela un despărțământ așa mic ca al nostru, în care sunt numai vre-o 8 învățători.

O altă disertațiune a ținut tot învățătorul Costea despre «Instrucțiunea limbii maghiare în școlile cu propunere nemaghiară».

Ca loc pentru viitoarea adunare se defige Offenbaia, ca prelegător s'a insinuat un domn preot, va propune din religione, o temă de model; ca disertant s'a ales inv. V. Iliaș.

Propuneri nu au fost insinuate. Pe fețele preoților se putea vedea oarecare nemulțumire și nu se știa motivul pentru ce, în sfârșit inv. P. Pallade a aflat că dinii directori au fost nemulțumiți cu tema de desbatere a adunării generale, care s'a ținut în Blaj, în care s'a vorbit și zis că învățătorii cu preoții trăiesc în foarte rele relațiuni. Aceasta discuțiune îi supără mult, pentru că se știe de mult că inv. cu preoții din propopiațul Roșia-de-munte trăiesc în cele mai bune relațiuni și însuși on. domn protopop a declarat că de când e în fruntea acestui tract, foarte rar s'a întâmplat conflicte între preot și învățător și câte s'au întâmplat au fost aplanate de dinsul. Onoare lui! La propunerea inv. Pallade adunarea roagă comitetul central că pentru aceasta discuțiune să fie excepționat tractul «Roșia de munte».

În sinodul protopopesc cele mai însemnate între punctele de desbatere a fost alegerea unei comisiuni care să meargă la ministru ca să-l roage, ca salariile preoților din munte să fie întregite. Tot în aceasta adunare s'a ales alt notar tractual în locul decedatului A. Ciura, în persoana lui Alexandru Papiu, ca cel mai bătrân și unul din cei mai harnici preot din acest tract.

După sinod ne-am întrunit toți la banchet, unde s'a toastat pentru Eș. Sa metropolitul Dr. Victor Mahalyi, pentru protopopul tractual, corpul învățătoresc, etc. În sfârșit ne-am despărțit cu dorul de-a ne revedea la primăvara viitoare în Offenbaia.

Începutul și dezvoltarea meseriilor și a negoțului în Seliște.

(Urmare).

La 1870 subscrisul ca fiu de oier lipsit de mijloace am părăsit I. clasă gimnazială și am intrat ca ucenic de mășarie (tâmplărie) la Samuel Kremer și în urmă la Adolf Ghergheli în Seliște. Dela anii 1872—1874 ne-am eliberat ca calfe: subscrisul, Oprea Șteflea, Nicolae Șteflea, Ioan Șteflea, Petru Herța, Vasile Roman, Iosif Simoneti, Ioan Muntean, Ilie Herța, Dumitru Peligrad, Nicolae Cindrea, Dumitru Chișpară, Dumitru Drăgoiu, Savu Nan, Savu Hășigan, Ioan Cergău și alți; o parte dintre noi am rămas în Seliște, parte am plecat în străinătate. Eu am mers deocamdată în Rășinari, unde am lucrat cinci luni de zile la măsarul Șomody. În anul 1873 se întâmplă de Marele Șaguna moare și se înmormentează la Rășinari; eu care la sfatul Lui am îmbrățișat și învățat meseria, mi-a fost scris să-i fac coșciugul, de lemn, să înțelege, ca cel de al doilea, în care s'au pus cel de metal.

În anul 1874 prin Aprilie în urma recomandății date de către venerabilul bătrân Mitru Herța, am intrat ca calfa în renumitul atelier al lui Samuel Fabritius, măsar în Sibiu unde am lucrat 2½ ani. Pe acel timp eram în Sibiu patru calfe din Seliște și adică:

— N ar fi rău. Pune plosca colo în ladă. Tu Tincă du-te și deschide poarta. Ho! Uită-te mă Dumitru, mi-se pare, că s'o deslegat chinga... Gata.

— Gata, bade Iuane.

— Hi; rămâneți cu bine. Să fie toate gata, pe când venim.

Căii se porniră; Dumitru închise poarta, sări apoi în sanie și mină în pas repede, că aveau mult până la stație și dealu era greu și de suit și de scoborît, cu înghețurile aceste.

Să apropia trenul de gară. Pufăitul mașinei se auzea deja prin liniștea sării; se auzi fluieratul, se iviră cele două lampe roșii, cari se apropiau, ca doi ochi de bălaur și trenul se opri în sfârșit în gară.

Între cei puțini, cari se scoboriră, badea Iuân își recunoscu imediat feciorul. Sărăcul; cum slăbise. Inima i-se strinsă de durere, când îl văzu, când îi văzu fața palidă, slăbită, ochii scufundați. Nu era el muere, dar totuși, când Gheorghită sărutându-i mâna îi zise:

— Bună-seara, sărut mâinile tată, — îl cuprinse o înduioșare; îl îmbrășoșă și îl sărută pe frunte. Bine ai venit Gheorghită.

Ajunseră la sanie.

Gheorghe zimbă fără de voie. Dumitru stătea lângă cai, jucând într'un picior, cu căciula afund trasă pe urechi, cu niște mânuși, de din pod încă ai fi putut sări în ele.

— Bun ajon, d-șorule Gheorghită

— Mulțămim, Dumitru. Badea Iuân îl ridică pe Gheorghe în sanie, îl învăli bine în țol. Apoi se așezară și el și Dumitru și caii porniră.

— Da mama ce mai face, da Tincuța și Ana? Ce-i mai nou pe acasă?

— D'apoi ce să fie. Toate cum le-ai lăsat.

Mai vorbiră puțin, apoi Gheorghe tăcu. Era o seară frumoasă; luna se revărsa plină peste câmpiile tăcute; zăpada strălucea în razele blânde ale ei. Caii mergeau în pas regulat. Să apropiau de deal. Badea Iuân și Dumitru se deteră jos, se mai ușureze bieților cai, cari erau învăliți în un nou de aburi, ce calzi se încăltau în aerul curat și rece.

Lumina tainică a lunii, clopoțelele dela cai, badea Iuân mai schimbă câte o vorbă cu Dumitru, toate aceste îl făcură visător; se răzîmă mai bine și privea răpit tabloul frumos, peste care se întindea o liniște profundă, și respira cu plăcere aerul curat. Simțea, cum se lăsa încet somnul pe pleoape, o lăncezire plăcută îl cuprinse și la urmă adormi.

De odată se trezi. Sania se oprise. Iși deschise ochii și se uită mirat. Deja acasă? Ce repede! Glasul mamei, care se scoborea din pridvor, îl trezi de tot.

— Da mi-l ați adus pe Gheorghe?

— O adormit săracu, zise badea Iuân, nu-l trezi; îl duc în casă și îl culcăm. O fi obosit.

— Aici sunt mamă dragă, răspunse Gheorghe și se sculă.

— Gheorghită, puilul mamei. Unde ești, să te ved, — și lelea Măria îl sărută de nenumărate ori. — Da hai să te duc în casă, că te vei răci numai; să mănâci ceva, că ți-o fi foame. O, ți-am făcut tocmai ce îți place, lasă că îi vedea.

Nicolae Steflea, Ioan Steflea, Vasile Roman și subscrisul, noi cei dintâi meseriași, cari am început în ateliere străine a ne perfecționa în meseriile noastre. În acel an toți patru ne-am făcut membri ai »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«. În localul reuniunii regretatul președinte, asesorul Nicolae Cristea ținea cu noi tineretul prelegeri de cetit, scris și despre învățarea sistemului măsurilor metrice, care se introduse atunci, ear' tinerul și regretatul părinte diacon Crișan ne învăța cântările după note, tinerul teolog Nicolae Măneșcu din Poiana ne da instrucțiune de jocuri de salon. Localul reuniunii sodalilor nu era centru de întrunire numai al meseriașilor, ci și al teologilor și pedagogilor, unde cu toții făceau cunoștință.

Membrii reuniunii în tot anul dam concerte și petreceri.

În anul 1875 în adunarea generală a reuniunii sodalilor colegul meu Nicolae Steflea a fost ales casar și subscrisul secretar al reuniunii sodalilor. Nu mult în urmă noi cești patru Selișteni și cu Alexandru Predoviciu, cală curelariu din comuna Amnaș, ne am hotărât, să plecăm în străinătate; Steflea și Predoviciu pleacă spre Budapesta și Viena, ear' noi ceștialaltă luăm drumul spre București; în Rîmnicul-Vâlcea am lucrat vre o 4—5 luni de zile.

După acest timp am părăsit Rîmnicul, și am mers la București. Aici fiindcă era anul pregătitor pentru războiul cu Turcia (1876) nu am găsit de lucru, după cum doream; lumea era îngrijată și de aceea toate meseriile stăteau. Săturându-mă de traiul trudit și amar, în primăvara anului 1877 am plecat acasă la Seliște, unde 'mi am deschis atelierul de mășerie (tâmplărie). Noi cei mai susnumiți am fost cei dintâi reîntorși din străinătate ca meseriași, cari purtau părul tuns și haine nemțești; (Pe atunci purta poporul părul lung, îl da după urechi și îl reteza în dreptul din jos al urechei.) Afară de noi meseriași mai erau mulți tineri cari au început negoțul și anume; Nic. Herța, Dumitru I. Comșa, Petru I. Comșa, Oprea și Nicolae Greavu, Oprea Soră, Dumitru și C. Hanciu, Nicolae

Comă, Ilie Bloț, Dumitru Bloț, Const. Popa, Ioan B. Comșa, Dumitru P. Comșa, Ilie Băju, Ioan Roșca, Ioan Moga, Petru și N. Hanciu, Dumitru I. Ghib, Nicolae I. Ghib, Dumitru N. Ghib ziși și ai lui Simian și alții.

(Va urma).

Nicolae Moisă.

A 16-a adunare generală a

»Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Duminecă la 25 Decembrie n 1904 și a ținut Reuniunea agricolă din Sibiu adunarea sa generală în comuna Rectu (lângă Mercurea). Poporațiunea din comună și din comunele învecinate, lucru de sine înțeles, a primit cu multă veselie știrea despre ținerea acestei adunări, care se poate privi drept o întrunire agricolă, de cari de regulă în cursul iernii se țin, când economii, istoviți de lucrul de peste vară și din toamnă, răgaz au să asculte cu liniște și fără oboseală sfaturile ce li-se dau.

Recenii nostri mândri de cinstea, ce li-s'a dat, când comitetul central hotărâre a luat de a-i căuta, cum s'ar zice, acasă, au făcut mari pregătiri ca adunarea urme neperitoare să lase după sine și dela ea cu folos să se aleagă cu toții.

La sosirea membrilor comitetului, reprezentați prin presidentul D. Comșa, secretarul Vic. Tordășianu și membrul din comitet I. Chirca din Seliște, poporațiunea din comună, în frunte cu parochul Ignatie Filip, cu notarul Demetriu Munthiu și cu învățătorul Ioan Bărsan, se găsea în capul satului, unde parochul I. Filip frumoase cuvinte de bineventare a rostit la adresa celor, cari pentru binele economului muncesc și jertfesc cea mai frumoasă parte a vieții lor. După răspunsul dat de presidentul Comșa ne-am intrunit în sfânta biserică, unde presidentul arătând scopurile, ce se urmăresc și unele din fapăturile săvârșite de Reuniune, declară adunarea deschisă.

În conformitate cu programul adunării secretarul Vic. Tordășianu, schițează în liniamente generale vastul și bogatul raport, prezentat de comitet

asupra lucrărilor îndeplinite în 1903 de Reuniunea noastră agricolă, ce îmbrățișază aproape toți ramii de economie. Secretarul Tordășianu arată cum comitetul în 1903 daraveri a avut în 15 comune și anume în comuna Bradu, Poplaca, Sebeșul infer., Apoldul-inf., Olat Gârriului, Cacova, Seliște, Guleș, Tilișca, Aciliu, Mag, Săcel, Sibiș, Vale, la întruniri agricole; în comuna Poiana la prima esposiție de oi de prăsilă, în comuna Racovița la a 13-a esposiție de vite (bovine) de prăsilă; în Fofeldea la plantarea altoilor (meri pătuli), dăruți membrilor de acolo; în Olat la cursul de altoit pomi, în Seliște în cauza șccalei practice de economie, înființate acum sînt 2 ani și în comuna Porcești, în cauza pometului de înființat, în total în 20 comune. În afară de acestea legături s'au susținut cu aproape toate comunele din comitat parte prin împărțirea de semințe de nutrețuri măestrite, în 85 comune, parte prin împărțirea a 15 mii pomi pădureți cum și prin sfaturi etc., date pe cale ziaristică și la conveniri prin Sibiu. (Va urma.)

Ghicituri.

I.

de Ana Czaharnicka.

Pe apa unui lac erau 100 de găște de casă. Preste lac au sburat un cârd de găște sălbatică, cari salutând pe cele de pe lac cu »ga, ga, ga« — gânsacul sălbatic a întrebă pe cel de pe lac: Câți sînteți, fătate? — Noi sîntem 100, răspunse acesta și apoi întrebă: — Dar voi câți sînteți? Gânsacul sălbatic zise: Dacă am fi încă odată atîția, câți sîntem și jumătate atîția și 1/4, și și tu, apoi am fi și noi 100.

Câte au fost găștele sălbatică?

II.

de Mărioara Dopp.

a) Să tot spală și tot negru rămâne. — Ce e?

b) Ce apă este în chip și fără de nisip? Terminul deslegării este până la Bobotează. Între deslegători se vor sorta două cărți.

— Da bine, tu nevastă, tu îl ții aici pe Gheorghe, de chiar s'a răci; în casă cu voi, o întrerupse badea Iuân zimbînd.

Pe Gheorghe îl duseră cu mare alaiu în casă. Il desbrăcără toți, fiecare pe întrecute. Lelea Marie începu a plînge și de bucurie și de durere; îi dete părul din frunte și să uita la el cu lacrimi în ochi. Unde era Gheorghe al ei de astă-vară? Băiatul acela voios, rumen la față. Câte comedii nu mai făcea. Ce voce avea totdeauna. Și acum... inima ei s'închinea de durere... acum un băiat slab, palid. Ce triști se uitau ochii scufundați; se vedea, că numai cu sfortare se poate ținea pe picioare.

Vai Gheorghita mamii, cum ai slăbit de rău, cum te o mîncat boala aceea, arzătoare... și îl sărută earăși de mii de ori plîngînd.

Il puse apoi pe scaun, Ana adusă mîncarea pe masă.

Toți stăteau împrejurul lui și se uitau cu drag la el și numai încetau din întrebări,

— Da mai mîncă, puiul mamei; eacă aici un crastavete frumos, a 'l; uite ce frumoasă bucătură, macră, cum îți place ție. Săracu puiul mamei, mîncă, nu lăsa nimica

— Da bine, mamă dragă, dar' numai pot. Zău nu 'mi-e foame.

— Mîncă numai că nu 'ți-a strica, uite piciorul ce 'l frumos de pui, trebuie să 'l mînci.

Mulțămim frumos; sărut mîinile mamă. țară dragă, mulțămim de cină.

Gheorghe se sculă dela masă, se preumblă puțin în odaie, apoi se puse pe laviță după masă și începă a povesti suferințele lui, pătaniile lui în »ispital«.

Când și când, obosindu-se, făcea pauze. În odaie domnea liniște. La capătul laviței ședea mama și torcea; colo Tincuța rîdea cu Raveca, copila finului. Ana lega ciorapi. Badea Iuân ședea la masă, înaintea lui o sticlă cu vin; își mai turna din când în când, lăsînd din pipă fumuri groase, cari se adunau în nouri albaștrii de-asupra lămpii. Afară Dumitru adăpa caii, se auzea tropotul lor și scârțătura

cumpenii. Toate tonurile aceste se împreunau în o armonie dulce, plăcută...

De-odată privirea îi căzu pe pat. În șir, ca niște popi, stăteau colo colaci grași, cu burtă. Își aduse aminte, da, azi e ajun de Crăciun. Veni Dumitru înlăuntru și se ceru la colindate.

Ajun de Crăciun... câte amintiri plăcute, frumoase. Il cuprinse pe Gheorghe o înduioșare. Toate suferințele, chinurile, toate le-a uitat, toate au trecut... e acasă, între ai sei și e ajun de Crăciun. O fericire, mulțămire îi înecă glasul. Făcu o pauză în povestire. Fericirea aceasta îl făcu să zimbească. Era un suris de fericire. Toți se uitară la el. Lelea Marie cu sufletul ei de mamă, înțelese acest suris și îi zimbă și ea, — zimbră toți, și zimbetul acesta părea ca o rugăciune, rugăciune de mulțămire, de pace. Era ajun de Crăciun; se auzea în liniștea odăii din depărtare: »Hai Lerum Doamne...«

— Slobodu-ți a colinda.

Gig.

PARTEA ECONOMICĂ.

Al XVI-lea Raport general

al comitetului central al „Reuniunii române de agricultură” din comitatul Sibiiului pentru anul 1903.

(Urmare).

Însoțirea din *Veștem*, cu 132 membri, în 1903 și-a urcat fondul de rezervă cu suma de cor. 879.87 venit curat, la suma de cor. 1886.89, față de cor. 1007.02 din 1902. Împrumuturile acordate membrilor dau suma de cor. 20.920, ear' datoriile ei la alte bănci suma de cor. 16.600.

Însoțirea din *Ilimbav*, cu 64 membri, cu 13 deponenți cu minimul de 2 și maximul de cor. 6400; cu 64 datorasi cu minimul de cor. 10 și cu maximul de cor. 900, în 1903 și-a urcat fondul de rezervă la cor. 1000. Fondul economic pentru procurarea de mașini de sămănat, grapă de muschi, tăvălug etc., e tot de cor. 100.

Însoțirea din *Loman* și-a sporit numărul membrilor la 50 față de 41 din 1902, ear' în 1903 a avut 6 deponenți cu suma dela cor. 10—800, datorasi 34 cu sume dela cor. 20—220. Împrumuturile acordate membrilor dau suma de cor. 3140. Însoțirea, până de prezent, s'a folosit în afacerile ei exclusiv de părțile fundamentale ale membrilor și de depunerile ei.

Însoțirea din *Apoldul-român*, în 1902 a avut 183 membri, la cari în 1903 s'au adaus 2; depuneri în 1902 a avut cor. 5255.39, ear' în 1903 cor. 5832.44; suma datoriilor Însoțirii în 1902 au fost cor. 38.000, ear' în 1903 cor. 38.567.86; împrumuturile acordate membrilor în 1902 au fost cor. 47.254.36, ear' cele din 1903 cor. 47.765.98. Profitul curat se adauge la fondul neatacabil ajuns la cor. 3124.86 și la cel de rezervă, ajuns la cor. 920.94.

Însoțirea din *Rechita*, în 1902 a avut 46, ear' în 1903 în total 54 membri. Datoriile Însoțirii în 1902 au fost cor. 2767.59, ear' 1903, cor. 2000. Depuneri a avut în 1902 cor. 2802.10, ear' în 1903 cor. 4764. Împrumuturile acordate membrilor în 1902 au fost cu cor. 5918.90, ear' cele din 1903 cor. 7240.44.

Însoțirea din *Nucet* cu 39 membri, și-a început activitatea numai la 1 Ianuarie a. c.

Însoțirea din *Bungard* nu ne-a prezentat raport, ear' cea din *Săcel*, căreia s'a pus basă la adunarea noastră generală din a. tr., din cauze neatârătoare de noi, încă nu și-a înaintat actele spre înregistrarea firmei.

Rezultatele îmbucurătoare, obținute în scurtul interval al existenței Însoțirilor noastre de credit sătești, indemn ar trebui să fie pentru fruntașii nostri de pretutindenea de a înființa asemenea instituțiuni folositoare.

De încheiere constatăm din nou, că conducătorii Însoțirilor noastre de credit își exprimă cu tot mai multă insistență dorința de a se înființa o *Însoțire centrală*, carea se stea în ajutorul Însoțirilor sătești.

Școala practică de economie din Seliște.

Conducătorii școalei în cursul anului 1903, încă tot în luptă cu greutățile începutului, au lucrat din răsuferință ca terenul să se pună în condițiuni cât mai priincioase și școala să se apropie de scopurile urmărite la întemeierea ei. Între altele s'a terminat pânul grădinei și canalul de apărare în partea din spre nord, s'a făcut canalul de scurgere principal prin grădină și s'a continuat cu săparea canalului „Cernavodă”, s'au construit 6 garduri de răchită și s'au pardosit pentru asigurarea canalurilor, circa 35 metri; terenul din drumul principal s'a ridicat cu pământul scos din șanțurile săpate pe ambele părți și cu mai multe sute cară de nisip. S'au construit un pod stabil în drumul principal și 4 punți mișcătoare; s'a nivelat (planat) întreg pământul grădinit pe malul drept, s'a umplut matca din grădină etc., rămânând să se continue cu nivelarea. S'au rigolat câte o parte însemnată pentru o școală de viță americană, pentru răchită nobilă de împletit, pentru struguri, smeură etc. S'au gunoit circa 3000 m. S'au plantat în tabla a 2-a 1000 pădureți meri și 900 pădureți peri; în tabla 1-a 5200 pădureți meri, în a 3-a 1000 pădureți peri de un an, 1000 altoi meri, mai mulți cireși și pădureți mai mari. În școala de pomi propriu zisă s'au pus câteva sute viță americană, meri, caiși și peri pădureți; s'au plantat smeură, agriși, struguri, aluni, răchită nobilă și sălbatecă; altoii de rudă, plantați în 1902, s'au completat, ear' în grădina matră s'au plantat de nou 18 altoi. În parc s'au plantat diferite tufe decorative și pini. Afară

de grădină, pentru slăbirea vântului din spre Nord-vest și pentru formarea gardului viu, s'au plantat 500 acați.

În unele părți din grădină s'au sămănat cucuruz, diferite soiuri de iarbă și de flori, apoi fel de fel de legume, precum: ridichi de lună și de vară, morcovi de toamnă, salată, castraveți, carfiol, patlagele, fasole, varză, chel, călărabe, usturoi, pătrîngei, țeler, ceapă, sfeclă etc. Terenul cu zarzavaturile au fost împărțit în 48 table de circa 35 m. și lucrat de tot atâtea fete din școala de repetiție, cari au dezvoltat deosebit zel. Elevelor li-s'au dat sfaturi despre cultura legumelor și despre pregătirea mâncărilor. Recolta legumelor a fost bună, altoii s'au dezvoltat destul de bine, asemenea pădureții, vița de vie și răchita.

Pe basă experiențelor câștigate se constată, că prin lucrare rațională se poate transforma solul „sterp” în agru mănăs și grădina va produce în scurt timp roadele sale binefăcătoare și astfel răsplătite vor fi jertfele aduse de comisia economică comitatensă, de comuna politică și de „Casa de păstrare din Seliște” pentru înființarea acestei școale practice de economie.

Industria de casă (lucrul de mână femeiesc).

Cu toate promisiunile făcute în raportul nostru trecut, de-a tracta în coloanele înguste ale prezentului raport general întreaga afacerea mării noastre esposiții industriale din 1902 și cu toate numărările ei amănunte, necesități ne vedem a ne mărgini și de data aceasta pe lângă comunicarea în cele următoare a datelor mai importante. Promitem, că, mai ales în timpul de față, când materialismul cras este ținta de căpetenie a multor întreprinderi, esposiția industrială aranjată de Reuniunea noastră la inițiativa și cu concursul Reuniunii sodalilor nostri, numai și numai cu scopuri pur ideale, însușire a provocat în obștea noastră, carea s'a avântat la o lucrare în efecte atât de bogate, de cari legase-vor multe și nenumărate întreprinderi de adevărată mândrie. Avându-le acestea în vedere, când timpul și împrejurările ne vor permite, tracta-vom în formă potrivită tot ce de esposiție s'a ținut și da-vom astfel în mâinile obștei și a generațiunilor noastre viitoare întregul plan, bine chibzuit și bine executat al unei lucrări de interes general de al nostru.

Esposiția industrială din 1902 era împărțită în 2 grupe și anume: grupa I. Industria de casă și grupa II-a Industria profesională. Ambele grupe au avut 725 esponenți cu totalul de 3486 obiecte, dintre cari 3116 piese aparțin industriei de casă, ear' 370 celel profesionale. Industria de casă a fost reprezentată prin obiecte fe de fel și cu deosebire prin țesături și cusături, espuse de 591 esponenți aparținând la 51 comune din comitatul Sibiiu și la 25 din alte comitate. Din comitatul Sibiiu espuse au fost 2842, ear' din celelalte 25 în total 274 piese. După felul și numărul obiectelor espuse remarcăm, că ștergarele au fost reprezentate prin 396 bucăți; covoarele prin 366; fețele de masă prin 312; fețele de perină prin 238; culmile prin 230 bucăți; cătrîțele prin 161; șervietele prin 155; șurtele prin 104; traistele prin 92; iile prin 87; leșnicuțele prin 65; tabletele prin 64; fugătoarele prin 53; desagii prin 49; cămeșile bărbătești prin 44; merindețele prin 43; valurile de pânză prin 42; țoalele prin 42; ștergarele de culmi prin 31 bucăți; cu 20—30 bucăți au fost reprezentate brănele, proboadale, velințele (fețele) de pat, fundurile de perină, pachioalele, perdelele, perinile și perinițele; cu 10—20 bucăți: cărpele, ciupagele, mânecile (culmi mici), pieptarele, valurile de traiste, de desagi etc., cu mai puține bucăți: cingătoarele, camisoalele, ceptele, cioarecii, glugile, sacii, țundrele etc. Vrednicia de a fi adunat pentru esposiție numărul mare de obiecte, revine femeilor fruntașe din comune, cari au îndemnat la participare și au colectat obiectele.

Între podoabele esposiției se numără cele 3 case țărănești, construite în esposiție, și anume casa din *Avrig*, cea din *Seliște* și cea din *Rășinari*, cari cuprindeau în sine tot ce se ține de o casă fruntașă țărănească precum mobile, haine de pat, culmi, icoane, candelă, oglinzi etc. În casa din Rășinari se găsea o păpușă de mărimea unei femei, îmbrăcată în haine de mireasă precum se purta prin anul 1820; în cea din Avrig se găsea de asemenea o păpușă în haine de mireasă.

(Va urma.)

Starea sanitară a vitelor din Ungaria în 1903.

În edițiunea ministrului de agricultură a apărut acum de curând al 16 »raport« despre starea sanitară a vitelor din țeară pe anul 1903.

Din datele acestui raport, vedem că pe teritoriul țării întregi au funcționat cu totul 1035 veterinari sau doctori de vite, dintre cari 614 veterinari regești sau de ai statului, între cari 11 au fost angajați cu ziua, 311 veterinari ai administrației sau de ai comitatelor și orașelor și 110 veterinari privați.

Cei 614 veterinari regești au funcționat pe lângă comisiunile întocmite pentru starea sanitară a vitelor din țeară. Între cei 614 veterinari 471 au fost de gradul prim, ear' 67 de gradul al doilea. Acești veterinari sau că au fost împărțiți pe lângă comisiunile mai sus pomenite, sau că au fost de sine stătători.

Dintre cei 311 veterinari ai administrației, 83 au funcționat în orașele mai mari, 46 în orașele mai mici, 83 în comune și 99 au fost veterinari privați.

Esamenul de veterinari, în decursul anului 1903, l'au depus cu totul 44 de indivizi, cari astfel parte au devenit veterinari regești, parte de ai administrației.

Între veterinarii privați 8 au funcționat în partea stângă a Dunării, 37 în partea dreaptă a Dunării, 44 între Dunăre și Tisa, 3 în dreapta Tisei, 2 în stânga Tisei, 14 în unghiul Tisa-Murș și 2 în comitatele ardelenene.

Pentru cazul ivirii boalelor lipicioase la vite, precum: ciuma orientală de vite, boala de splină, turbarea, mucoarea, durerea de gură și de unghii, boala lipicioasă de plumări (difteria), bubatul, stîrpirea și vătămătura vitelor tătane de prăsilă, apoi rîia, gâlcile, ciuma bivolițelor și ciuma porcilor, au fost prescrise anumite mijloace de preservare.

Dintre boalele mai sus numite în decursul anului 1903, nu s'a ivit nici un cas de ciumă orientală, de difterie de plumări și de vătămătură, pe teritoriul țării întregi.

Dintre celelalte boale, în raport cu anul 1902, s'au ivit într'un număr mai mic boala de splină, mucoarea, bubatul oilor, gâlcile porcilor și ciuma porcilor.

Cu totul s'au îmbolnăvit de boalele mai sus numite, după conspectul arătat de veterinari și deregătorile administrative: cai 6175, vite cornute 439 528, oi și capre 44.968, porci 224.755.

Dintre vitele îmbolnăvite au perit sau că au fost nimicite: cai 1.412, vite cornute 5988, oi și capre 3622 porci 126 696.

Boala de splină s'a ivit într'o măsură mai mică ca în anul 1902. Comitatele Arva, Brașov, Lipto și Zolyom au fost scutite de boala aceasta în decursul anu'ui întreg, ear' în comitatele Szepes și Turocz, s'a ivit numai în câte un cas. Mai dese au fost casurile de boala numită în dreapta Dunării și în unghiul Murș-Tisa.

Turbarea încă s'a ivit într'o măsură mai mică, ca în anul de mai înainte. Casurile de turbare s'au sporit mai cu seamă între câni și mîțe, ear' între cai, vitele cornute, oi, capre și porci au scăzut. Cele mai multe casuri de turbare s'au ivit pe țărmul drept al Dunării și între Dunăre și Tisa, ear' cele mai puține pe țărmul stîng al Dunării.

Mucoarea încă s'a ivit într'o măsură mai mică, ca în anul de mai înainte. În 12 comitate nu s'a ivit de loc, ear' în alte 12 s'a ivit numai în câte un cas. Leacul de maltein folosit împotriva acestei boale, a făcut bune servicii și s'au tămăduit mulți cai tratați cu acela.

(Va urma).

Ioan Georgescu.

Școala de meseriași din Sibiu și stipendiarea învățăcelor.

(Urmare și fine.)

Când scrie cineva despre meseriași români, totdeauna își aduce aminte de preoți și învățători, cari au datorința de-a îndemna poporul a-și da copiii la meserii. Nu este destul, când

numai îndemni pe cineva a îmbrățișa o carieră, ci avem datorința totodată a-i oferi și mijloacele necesare la susținerea lor. Mijloacele acestea le vom avea numai atunci, când administratorii fundațiilor vor conferi stipendii în sume așa de mari, cari să corăspundă cu cerințele unui tiner aplicat la meserii. Cei cari se ocupă și s'au ocupat cu așezarea tinerilor la meserii, vor ști mai bine, că azi la cele mai multe specii de măestrii nu se oferă, afară de învățătura practică, nici un alt beneficiu. Astfel cei mai mulți tineri neavînd mijloacele necesare, sînt siliți a îmbrățișa atari meserii, unde pe lângă învățătura practică, mai capătă și vipt și cuartir. Așa nu vom ajunge nici-odată a fi reprezentați la cele mai alese branșe, la cari se cere o pregătire școlară mai înaltă. Pe când dacă se conferesc stipendii mai mari tinerilor meseriași și comercianți, atunci administratorii fondurilor pot pune condițiunea, ca competenți, să fie absolvenți d. e. de 4 clase gimn. ori reale. Atunci vom ajunge și aceea, că meseriași noștri fiind mai inteligenți vor pute emula și în celea sociale cu colegii lor de alt neam.

Administratorii fondurilor vor obiecționa poate, că astfel de ajutoare nu se vor pute acorda din fundațiunile existente, avînd acelea menirea de a ajutama studenți la școale medii și universități. E adevărat, că foarte mulți din bărbații noștri ilustri nu amintesc în literile fundaționale despre meseriași. După cât știu eu: numai Demetriu Andronic, metropolitul Ioan Vancea, prepositul Constantin Papalvi și Stroescu în Brașov au stipulat în literile lor fundaționale ajutorarea învățăcelor de meserii. Dar' nici de cadeți, afară de A. Filip din Abrud, nu și-a adus nimeni aminte dintre fondatorii noștri, și pe lângă toate acestea, fie zis spre lauda administratorilor fundaționali, se conferă cadeților din partea consistoriului din Blaj din fundațiunea Șuluț și din alte fundațiuni, de mai mulți zeci de ani încoace, stipendii, ear' reprezentanța fundațiunei Gojdu a normat 12 stipendii pentru cadeți, deși Gojdu în testamentul său nu amintește nimica de cadeți.

VESELIA.

— Foița glumeată a »Foi Poporului«. —

Sasul și Țiganul.

Un Sas își avea de slugă

Pe un Țigan ce-i zicea Cula:

Un Țigan de omenie

Ce rar afli 'n țigănie.

Sasul era fericit

Că Cula îi om cinstit

Că de toate el grijește

Cu nimic nu-l păgubește.

Într'o zi cătră amează

Il cheamă pe Cula 'n casă

— Hai moi Cula de prânzește

Și bine te hărănește.

Dacă Cula a prânzit

Și bine s'a hărănit

Sasul lui 'i-a dat poruncă

Să o iee înspre luncă.

— Măi Cula tu om cinstit

Ascultă ce io gîndit:

Ia-ți copostru din cămară

Și dute la câmp afară

Adă pe Lizi hei albă

S'o prindem astăzi la grapă.

— O stăpâne dragul meu

Se păcat de D zeu

Să pringhem numai o iapă

Toată ziua la hai grapă.

— Zeu bine zici tu, moi Cula

Adă și pe ahai sură,

Se prindem două la grapă

Că e prea grea pentru o iapă

Cula la stavă mergea

Jepele și le prindea

Apoi pleacă el călare

Pe aci 'n 'ncoala 'n lumea mare.

Sasul până însăra

Pe Cula îl aștepta

Și vîzînd că nu sosește

Tare mult să cătrănește

Sasu-l căuta prin grajd

Cula călărea prin Blaj,

Sasu-l căuta prin curte

Cula se urca la munte,

Sasul căuta prin stavă

Cula a trecut prin vamă

Sasul de 'l-ar fi aflat

Iute 'l ar fi spînzurat

Dar' neafiînd pe Cula

Sasul frăua-și spînzura.

Bietul Sas, el a rămas

Fără frăuă, fără Cula,

Fără albă, fără sură.

Bremen.

H. Suetu.

Tîrgul cășlegilor.

Poesie com. de Todor Price, june (Velchez.)

Eată și Crăciunul vine

Și la toți ne pare bine,

Anul Nou apoi urmează

Apoi sfînta Bobotează,

Tot frumoase sîrbători

Este foarte bine, că administratorii fundațiilor explicând literile fundamentale în sensul scopului intenționat de fondatori, promovează sporirea numărului ofițerilor români. Tot așa de bine ar fi pentru înaintarea noastră culturală, când s'ar abstrage dela dispozițiile fundamentale deja învechite și când e vorba de ajutorarea învățăcelilor de meserii și comerț s'ar conferi și învățăcelilor stipendii, cari azi se conferă studenților dela gimnasilor și universități. Inteligență cam avem, mulțumită ajutoarelor fundamentale. Clasa de mijloc ne lipsește. Acum creșterea acestei clase ar fi timpul să o promoveze fundațiile, ce odinioară au ajutat creșterea inteligenței noastre.

Dacă am face așa și părinții de poziție mai bună, funcționari publici, preoți ș. a. încă și ar da mai bucuroși copii lor la meserii și comerț. G.

Invitare de abonament.

Ne apropiem earăst de sfârșitul unui an, cu care „Foaia Poporului” își încheie 12 ani al vieții sale. Cât a contribuit ea în acest restimp la luminaarea poporului nostru, la cultivarea lui, la întărirea credinței strămoșești și iubirii de neam, au apreciat-o bărbăți de valoare și toți acela, cari au urmărit mersul ei falnic și românesc.

Ca un steag falnic s'a ridicat ea în mijlocul poporului nostru și ca o stea a strălucit 12 ani, ducând săptămână de săptămână, fără întrerupere, lumină, învățătură, sfaturi și îndemnuri bune în casele modeste ale iubitorilor noștri țărani meseriași și tuturor, cari au cetit-o. Și în calea ei călăuzită a fost „Foaia Poporului” de iubirea de neam, de biserică, și de limbă, pe cari le-a ocrotit și apărat din toate puterile și pe toate căile iertate de lege, arătând că și poporul nostru românesc este vrednic a sta alături de alte popoare din patrie și din străinătate.

Deviza sau cuvântul ei de îndreptare a fost: Înainte! Înainte pe cale dreaptă, cinstită, cu muncă stăruitoare și iubire caldă de neam — deviză, care trebuie să o urmeze și poporul românesc peste tot.

Că se pornesc pețitori;
Și-iș' voioase fetele
Dacă vin cășegile,
Câte tîrguri sînt în lume
Ca cășegile nu-iș' bune,
Cășegile-iș' tîrg de țeară
Ce cumperi numai vinzi eară.
Câte tîrguri sînt vestite
Că cășegile nu-iș' multe
Cășegile-iș' tîrg de frunte
Ce cumperi nu mai poți vinde.

Măruntișuri.

Ca domnul jude. Judele (cătră pîgubas). Apoi dumnealui, Cula, spune, că porcul, care el l'a găsit în pădure nu-iș' gras, cum zici d-ta, ci-i slab...

Cula Tiganul. Da sărut tălpile Mărcii tale, de bun a fost bun, bătar ca dl Jude nu e de gras.

Cu aceasta deviză intră „Foaia Poporului” în anul ce vine, 1905, în al XIII-lea an al existenței sale în luptele, ce o așteaptă și cu aceeași rîvnă de a lucra fără preget, ca și până acum, pentru binele și înaintarea poporului românesc.

Basafi pe aceste rugăm pe toți a ne ajuta în lucrarea noastră și a abona și lași foaia între prietini și cunoscuți.

Abonamentele sînt următoarele:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg 4 cor.
Pe o jumătate de an 2 cor.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg 10 franci (cel).
Pe o jumătate de an 5 franci.

Pentru a pute ține bună rînduială, onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât pe o jumătate de an, sau pe un an.

Pentru înlesnirea trimiterii abonamentului, la numărul trecut am alăturat mandate postale, de cari ne rugăm a se folosi vechii abonați.

Administrațiunea

„Foi Poporului”.

Știri economice, comerc., jurid., industr.

„Codreana”. Am amintit, că în Cehul Silvaniei (Sziláycseh) se va întemeia o bancă română. Acum s'au împărțit prospectele, din care se vede, că noua bancă va avea un capital de 100 mii cor. și acțiunile vor fi de câte 100 cor. Subscrierea acțiunilor se încheie cu 1 Februarie 1905.

Cucuruz din Rusia. Guvernul unguresc a cumpărat din Rusia 200.000 vagoane de cucuruz, cari vor fi expedate la Fiume și de aci transportate în vapoare pe Dunăre până la Seghedin, de unde vor fi încărcate în vagoane și trimise pe unde e lipsă de-a se împărți între țărani.

Cultivarea hemeiului. În Ungaria hemeiul se cultivă în puține locuri; în Ardeal pe la Sighisoara. Acum s'a ținut în ministerul de agricultură o sfătuire și s'a hotărât că pentru a se da o estindere mai mare cultivării hemeiului în ținuturile pricioase, se întemeieze în Ardeal două grădini de model cu hemeiu, apoi câteva pe Alföld.

FELURIMI.

„Oameni săraci”. Se vede, că nu sînt destui oameni săraci pe această lume, căci acum s'a găsit o nouă specie de oameni săraci și anume — episcopii din Anglia.

Așa episcopul Londrei, se plînge că el nu iese cu venitele lui, cari dau, suma frumoasă de 200.000 cor. anual. Episcopul acesta cheltuie numai pe gospodăria casei 34.000 cor. întreține două palate, cai, trăsuri, șervitori, cari încă îl costă mult.

Nu numai el, ci toți episcopii Angliei se plîng și toți doresc „vremurile cele bune din bătrîni”.

Așa episcopul Wincester-ului avea mai demult venit anuale de 800.000 de cor., eară astăzi trebuie să se mulțumească cu „modestul” venit de 140.000 de coroane.

Mai sărac ca el e episcopul Worcesterului. Acesta într'atîta e de sărac, încât pentru susținerea pompei, pe care ca episcop ori și cum e dator a o desvolta, i-au dăruit câțiva credincioși bogați o sumă anumită.

Un colac uriaș de Crăciun. Un brutar din Richmond (Francia) a făcut pe sărbătorile Crăciunului un colac uriaș, care are greutatea de 3500 funți. La pregătirea lui au fost de lipsă: 225 funți de unt și tot atîta zahăr, 340 funți de făină, 100 funți de migdale, 160 funți de citroane, 230 funți de sirup, 720 funți de strugurei și 2600 bucăți de ouă.

Netrîind acum cunoscutul „Flă-mânzila”, care se-l înghiță din o im-bucătură, brutarul îl vinde pe acest „tată al colacilor” cu funtul. Gg.

Colindă.

Culeasă de Isidor Dopp.

Colo'n jos și mai din jos
Pe cel șes mîndru frumos,
Este o dalbă mănăstire
Cu părăți tot de tîmăie
Și-acolo cine se fie?
Dumnezeu Sfinția Sa
Și cu Petru se ruga.
Să luară, să duseră
Și foarte mult se rugară
La casa bogatului
În mijlocul satului.

— Bună cina, bogat mare

Ne dai ceva de mîncare?

— Bună cina, nu-i de voi

Că-i de boeri ca și noi,

Să luară, să duseră

Si puținel se rugară

La casa săracului

Tocma 'n capul satului.

— Bună cina, sărac mare

Ne dai ceva de mîncare?

— Bună cina nu-i de ajuns

Imprumut de vom lua

Laolaltă vom cina.

Să luară, să duseră

Lui Dumnezeu se rugară.

— Vezi tu Petre ce-i vedea

Petru 'n sus că se uita,

— Vezi casa bogatului

Arde-n para focului

Vezi casa săracului

În curțile raiului.

Colinda nu-i mai multă

Trăească cine o ascultă.

Privegherea în noaptea de Crăciun.

— Din datinile și credințele Românilor. —

În unele părți ale Ardealului și Bănă-tului e obiceiul, că în noaptea de Crăciun, lumina respective opaițului sau lampa o țin aprinsă, ear' focul arde în continuu până în răsăritul zorilor.

Ca și alte obiceiuri, așa și acesta își are legenda sa.

SFATURI.

Pentru stîrpirea sobolilor. Când sobolii ne fac mari stricăciuni în livezi și prin grădini, mai cu seamă prin ridicarea pămîntului (formînd mușuroaie) și scoaterea rădăcinilor ierburilor, se recomandă a se muia o cărpă în gaz (petroleum) și a se pune în mușuroi.

Sobolii, îndată-ce simt mirosul de petrol (gaz), fug, părăsindu-și cuiburile.

Pentru găinit se ouă tot anul. Se adunăm sîmînță de urzică, când va fi coaptă și din când în când se dăm găinilor să mănânce, amestecată cu tărite în chipul acesta vom ajunge, că găinile vor oua tot anul.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Zoltan.

— Dar pentru clopot —

Pentru cumpărarea unui clopot la biserică din comuna Zoltan au binevoit a dona mult iubirii nostri creștini din Nord-America, o prea frumoasă sumă de bani americani și anume: Din comuna Zoltan au contribuit Emanuel Gligor 2 dolari 50 cenți; Pavel Bărdaș, 2 dolari 25 cenți; Vasile Baboș, Teofil Pandrea, Nicolae F. Bărdaș, Ioan Burlea și Ioan Oțetea, fiecare câte 2 dolari 10 cenți; Nicolae Burlea Ioan Oțetea, Mihael I. Bărdașiu, Pantilimon Burlea, Ioan Florea, Ioan Gligor, Ioan Bărdașiu, Psvel Pora, Emanuel Oțetea, Pantilimon Baboș, Nicolae Mihael și Ioan Pora, fiecare cu câte 2 dolar. Din comuna Archta: Achim Irimie și Ioan Pora, câte 50 cenți; Ioan Pora Stanciu, Dum. Pora, George Pulca și George Irimie cu câte 25 cenți; Din comuna Beza: Teodor Suciu, Ioan Goga, Ioan Dracea și Nicolae Dracea, cu câte 25 cenți; Cucur Joanta din Bărcut 50 cenți; Iosif Ciotea din Sibiu 25 cenți. Din comuna Retzendorf: Petru Ntu și Ioan Nitu câte 25 cenți; Ioan Băndrăean, din Selușul-mare 1 dolar; Ioan Geaja din Daneș 20 cenți; Nicolae Abruzan din Coveș 20 cenți; Iie Vintila din Selușul-român. 25 cenți. Din Cloasterf: Michail Schuster, 20 cenți; Michail Schenker, 20 cenți; Michail Schmidt 10 cenți; Michail Bertleff, 20 cenți; Zaharie Fleșeriu, 10 cenți;

Eată, ce susțin locuitorii comunei Fărăgău (cott. Cui) despre acesta.

Când Maica sfântă a ajuns la Vifleim, ea s-a născut pe Domnul Christos, nu și-a căpătat cortel căci în orașul acela trăceau numai Iidovi, apoi Iidovii nu prea dau cortel la creștini, doar' nici în ziua de azi.

Când era să iasă afară din oraș și-a căpătat după multă rîgăminte un cortel ca vai de el, la un om sărac ce avea 9 fete nemăritate.

Fetele fiind uricioase și răutăcioase se mîniară foc pe părinții lor, pentru-că au dat cuartir la maica sfântă. Omul acela fiind foarte sărac, din sărăcia nu i-a putut pune nici câteva pășoare sub cap, făr' a adus un brat de ogrinji din grajdul vecinului său și i-a pus sub cap.

Maica sfântă fiind împovărată, și venindu-i vremea să nască li se făcu rău, ear' în durerile cele mari s'a văetat, rugându-se lui Dumnezeu ca să-i trimeată ajutorul său.

Fetele văzându-i năcasul și auzindu-i vâetul, s'au mîniat și în loc de a-i sta în aju-

Nicolae Fleșeriu 10 cenți; și Eftin Dumitru, 25 cenți; Samoilă Lazăr din Laslea 25 cenți. Le mulțumim din inimă iubitorilor creștini cari nu și-au uitat de maica biserică, rugăm pe bunul Dumnezeu, să le steie într'ajutor să și împlinească scopul ce-l doresc și să se întoarcă sănătoși la căminele lor.

Să îmbrăcăm pe cel gol. Cuvintele Mîntuitorului au străbătut în inimile credincioșilor din Nord-America, căci numai în zilele trecute vre-o câțiva românași au trimis o frumoasă sumă de bani în comuna Zoltan la Iacob Pandrea. Bani i-au trimis pentru ca să se cumpere vestminte de iarnă la 4 copii orfani de mamă. Creștinii sînt următorii: Din comuna Zoltan: Teofil Pandrea Nicolae Bărdaș 1 dolar 15 cenți; Pavel Bărdaș 1 dolar; Teofil Bărdaș 1 dolar 10 cenți; Teofil Oțetea 1 dolar 10 cenți; Ioan Șandru 1 dolar; Ristina Tutan 50 cenți; Petru Păcurariu din Coveș, 50 cenți; Ioan Calugăr din Cloasterf, 25 cenți; Ioan Dracea din Beza, 1 dolar, Ioan S. Ciu din Criș, 50 cenți; Ioan Vațu din Criș 25 cenți; Ioan Lăpădat din Șaeș 50 cenți, Ioan Hașfalean din Chisar 50 cenți. De bunul Dumnezeu ca această faptă să străbată în inimile tuturor creștinilor.

Zoltan, în 18 Noemvrie 1904.

Iacob Pandrea.

CRONICĂ.

Ajutorul de stat pentru arhidieceasa Blajului. Unirea scrie următoarele: Prea Venerabilul Ordinariat arhiepiscopesc a fost avizat din partea ministrului de culte, că a asigurat suma de 204 025 coroane ca ajutor pe 1904 pentru preoți arhidiecezani. Au fost ajutamați 615 preoți. Suma cea mai mare, ce s'a împărțit e de 1200 coroane, cea mai mică de 35 coroane. Dintre preoți recomandați spre ajutare n'au fost împărțiiți vre o 20 inși. Față cu modul de împărțire din anii trecuți se constată îmbunătățire însemnată.

Stössel. Vitejia, cu care generalul rusesc Stössel apără Port Arthurul contra Japonizilor, a încântat atât de mult pe economul sârb Rada Setierov din Cristurul sârbesc (Bănat) încât a voit să și boteze băiatul său născut acum cu numele Stössel. Matriculartul n'a voit să inducă în matriculă acest nume din cauză, că în lista oficială al numelor el nu se află. Setierov a făcut recurs.

tor, au suflat lumina și au stins focul, ear' cerînd maica sfântă ca să-i întindă și numai o lingură de apă, în mânia lor au aruncat și apa ce o aveau, ca nu cumva părinții lor, cari erau mai buni și mai milostivi, să-i deie vre-un strop de apă.

Maica sfântă, după o scurtă suferință născu pe fiul său, pe Domnul Christos, care când se născu toată casa se lumină și se încălzi de puterea cea Dumnezeuască, ear' în un corn al casei isvorî un izvor cu apă limpede ca cristalul și rece ca sloiul, din care apoi Maica sfântă își stîmpără setea.

Gazda casii văzînd minunea aceasta s'a înspăimîntat.

De atunci, se crede, că se țin lămpile aprinse peste noapte și focul arde într'una, ca semn că așteaptă cu drag Nașterea Domnului Christos.

Cul. de Theodor A. Bogdan,
învățător în Bistrița.

4 cărți cu 1 coroană.

»Calindarul Poporului« pe 1905.
Bibliotecă »Foi Poporului«, Nr. 1, 2, 3.

»Nichita Balica«
»Doine și strigături«
»Povești«

toate la oaltă costă numai 1 coroană și porto 10 bani.

Prețul lor se poate trimite de odată cu abonamentul la »Foaia Poporului«.

Nr 4 din Bibliotecă »Foi Poporului«: »Pomăritul«, de Iustin Sohorca, inv. apare în curînd.

Sfințire de biserică. Din Săn-M. haiu (I. Turda) ni se scrie: Duminică în 25 Dec. n. c. s'a făcut sfințirea bisericii reparate din parochia gr. or. a Săn-M. haiului. Aceasta frumoasă biserică a fost zidită cu ani înainte la stăruința și prin ostenelele fostului paroch Vasile Moldovan. Acum din banii credincioșilor și s'a coperit turnul cu tinichea și biserică s'a vărut de nou și pictat, urmînd apoi sfințirea. Actul sfințirii l-a săvîșit protopresbiterul tractual, Jovian Mureșan, asistat de prot. onor. și paroch în Uioara, I. Gh. bu, de parochul local și alți preoți din tract, ear responsurile le-a dat corul meseriașilor din Turda, cu precizie admirabilă, sub conducerea învățătorului O. t. Simțion. Ceremonia sfințirii a fost foarte frumoasă, luînd parte la ea mai mulți inteligenți din Turda și mult popor din jur. Dl. prot. Mureșan a ținut o frumoasă predică, lăudînd vrednicia și iubirea de biserică a poporenilor.

După actul sfințirii s'a ținut părăstas pentru repozatul paroch Vasile Moldovan și soția Anastasia, apoi pentru fiul lor Ananie, fost adv. și soția lui Ludovica, ear apoi oaspeții s'au întrunit la masa ospitală a parochului local I. Costin, unde s'au ținut mai multe toaste.

Pentru muzeul istoric și etnografic. Comitetul central al »Asociației« face un apel, rugînd publicul român a și rescumpăra felicitările de Anul-nou în favorul »Muzeului istoric și etnografic« al Românilor din Ungaria, — lucru ce s'a făcut și în alți ani. Apelul se sfîrșește astfel:

»Fînd terminat splendidul palat al Muzeului istoric și etnografic ridicat de »Asociațiunea« noastră în Sibiu, și avînd a-l înzestra acum în mod demn și a-l inaugura încă în decursul anului 1905, — sperăm că apelul nostru va fi întîmpinat de astădată în toate cercurile preocupate de înaintarea culturală a poporului nostru, cu bunăvoință și însuflețire îndoită, ca și pe această cale să se dea »Asociației« noastre posibilitatea de a realiza în condiții cât mai demne o veche dorință a obștei românești.«

Călduri mari în Brasilia. În Rio de Janeiro, capitala Brasilei, — care precum știm e așezată spre mează zi dela equator și astfel când e la noi iarnă acolo e vară, — au fost la Crăciunul apusean călduri mari. Termometrul arăta 36 grade în umbră și în eșjunul Crăciunului au murit de insolamție (arși de soare) 2 oameni.

Femei zidute. Un corespondent de resboiu, care a pe recut în Mangiuria, spune, se prin satele chineze prin cari a trecut n'a văzut nici o femeie. Bărbații chinezi ziceau, că femeile s'au dua în orașe. Dar în curînd s'a dovedit, că aceasta nu-i adevărat. Eată cum a esit la iveală treaba: În o dimineață — zice corespondentul — deșteptîndu-mă în casa unui Chinez, unde am tras de gazdă, auzii bocănituri în părete și glasuri femeiești. Intrînd pe gazda casei despre aceste glasuri, în cele urmă mi-a spus, că si-a zidut nevasta și fetele și că asemenea au făcut toți Chinezii pe sate după ce s'a început resboiul și pe plaiurile Mangiuriei s'au ivit oștirile ruse și japoneze.

Dar de Crăciun. La nrul de azi al „Foi Poporului” se alătură o dragălaşă broșură, ca „Dar de Crăciun”. Cuprinsul broșurei este următorul: Colinde Moartea lui Ștefan-cel-Mare, de Mihail Sadoveanu. Păcurarul și Baba, baladă populară, de Th. A. Bogdan. Jmătate din toate, trad. da I. P. Reteganul. Doine și strigături populare, culese de Păunaș. Românii din Busarabia. Vezi, vezi, cum e omul prost, anecdotă, de Chimu. Creșterea econoamelor, de Ioan Georgescu. Fermecătoria căprarului. Colinde. și mai multe glume.

Casuri de moarte. Joi, în 29 Dec. 1904 a răposat în Brașov Eufrosina Axentie Severu, năse. Blebea, în vârstă de 61 de ani. Răposata a fost soția dlui Axentie Severu, fost prefect la 1818 și energic luptător național. Trimitem condolențele noastre înrătatului soț.

— Direcțiunea iestitutului de credit și economii „Sătmăreana”, societate pe acții în Seini, anunță cu durere trecerea din viață a domnului Aurel Pelle preot gr-cat. român, membru în direcțiune.

— Subscriși cu inima sfâșiată de durere, aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că prea iubitul nostru fiu, frate și nepot, Eroftieiu Bendorfean, absolvent de VIII cl. gimnasială și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, în anul al 20-lea al etății, în 15/28 Dec. 1904 la orele 6 p. m. înpărtășit fiind cu sfintele taine. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat spre ve înica odihnă Vineri în 17/30 Dec. 1904. în cimiterul din Daneș. Ioan Bendorfean, învățător și Ana, părinți Ioan notar diplomat, Eronim econom Maximilian stud. cl. III civ. Maria, Nicolae, Ana și Emil frați și surori, Iosif Cristea și Ioana, moș și toate rudeniile.

La nrul de azi al „Foi Poporului” sunt alăturate ca supliment două pagini cu anunțuri și inserate.

Avere și datorie. Avera statului ungar s'a sporit în 1903 cu 47,337 milioane cor. Avera întregă a statului a fost la sfârșitul anului 1903 de 1,672 689 milioane, iar datorile totale 4,667.977 milioane cor. Adeacă — înglodat.

În atențiunea cetitorilor nostri recomandăm laboratorul farmaceutic de renume universal Seabury & Iehnsen și „flasterul Benson” produs de el și pus în circulație și rugăm pe on. cetitori a cetli cu atențiune adausul roșu alătnrat la numărul de azi al foaiei noastre, în cere e descris detaiat, ce de lipsă este în fiecare casă „flasterul Benson”. Mai mult de 5000 de medici, farmaciști și chemici constată efectul grandios al „flasterului Benson” cu deosebire la dureri de nervi, junghuri, reuma, astma, tuse, scrintituri, turburări nervoase de ale inimii, paralizia nervilor, înțepeniri, dureri de splină, turburări de mistuire etc. Prețul este în fiecare farmacie și drogherie 1 cor. 20 bani. În urma numelui despre efectul său neîntrecut „flasterul Benson” se imitează de oameni fără conștiință, de aceea se ne ferim de falsificate. Detaiuri se află în adaus. Representant pentru vânzarea en gros în Ungaria: Weinberger & Kellner, Budapesta, VI. Uj utcza 3.

Achitat. Se știe că în 10 August a. tr. cărtile Ștefan-cel-Mare, tradiții, legende balade, colinde și a. culese din gura poporului de Theodor A. Bogdan, au fost confiscate de ofițerul de gendarmerie Kertesz, iar dl Bogdan a fost escortat cu 4 gendarmi și mai pe urmă înprocesat pentru agitație. Procuratura din Murăș Oșorheiu, studiind afacerea și neaflând nimic agitatoric în cartea Ștefan-cel-Mare, a sistat procesul, iar exemplarele confiscate le a retrimis proprietarilor. Oficiilor și organelor de administrație și gendarmerie li s'a ordinar de a înceta cu perchișitiile domiciliare, pentru aceasta carte. Aceasta se comunică pentru orientare, ca cei ce au să fie liniștiți, iar cei ce nu o au și-o pot sem comanda, fără a avea teamă că li s'e va confisca.

Di Zaharie Bârsan vrednicul stipendist al societății noastre teatrale va da a doua zi de Crăciun o reprezentație teatrală în Sebeșul sâs. cu concursul unui grup de diletanți.

Din România. Ministerul român de finanțe, față cu lipsa, în care se află țărani a luat măsuri, ca să nu s'vindă nici o vită a sătenilor pentru dările restante către stat. În casuri, când sătenii nu vor ave cu ce să împlinească dările, perceptorii le vor sechestra vitele ca garanție, însă fără a le vinde.

— Dl P. Grădișteanu a înrerpelat pe ministru de instrucție al României, asupra proiectului școlar lui Berzeviciu în ședința de 23 Decemvrie n arătând, că acela e păgubitor pentru Românii din Ungaria.

Bătăle pentru un câne. S'a întâmplat în Catania, un oraș în Italia. Trei poliști împreună cu hingherii au pecat să prindă în hotar un câne păcurăresc. Păcurarii, aflând despre aceasta, s'au împotrivit și s'a născut între ei și poliști o strajnică bătăie. Poliștii au folosit revolverele și un păstor a fost ucis. În urmă poliștii au căpatat ajutor și păstorii au fost răbiți. Unii au fost prinși, iar alții au fugit. Toți însă, atât ei, cât și poliștii, au fost răniți. Nimeni unul a scăpat nevătămat și a perit fără de urmă — cânele.

Lucrători morți în America. Din New-York se vestește, că în Otowa (Mary and) 50 de lucrători din Ungaria aveau locuință comună în o mare casă de lemn. Explodând nește buți cu petrol, casa s'a surapat și lucrătorii și au aflat cu toții moartea în ea; ei au fost Slovaci.

Comisar ministerial, pentru gimnasiile române din Brașov și Brad pe 1904/5 a fost numit din partea ministrului din Cluj. inspecto școlar reg. u. Kuncz Elek.

Osândă definitivă. Ucigașii fostului ministru rusesc de interne cum știm, au fost osândiți, unul, Sasanov la muncă silnică pe viață în băile de plumb din Siberia, iar celalalt, Skorski, la 20 ani. Acum Țarul „preagrațios” le-a scărît pedeapsa: lui Sasanov la temniță grea de 14 ani, lui Sikorski la 10 ani.

„Stări triste.” Cu privire la o notiță din Armeni, publicată în nr. 48 al foi noastre, cu titlul de mai sus, ni s'e scrie, că poporul din Armeni este un popor harnic, muncitor și păstrător (Coresp. nostru a zis, că e muncitor, dar' nu știe păstra Red); în Armeni nu s'au întâmplat bătăi sau omoruri din beție sau lictări de moși etc.

Autorul — se zice în scrisoarea primită — dacă voia să arete unele scăderi, pe cari poporul nu le pricepe, apoi putea zice că cărcima unui ovreiu se află față în față cu biserica și școala gr. cat. în depărtare de 100—150 pași și dacă consistorul din Blaj ar ști aceasta, de sigur ar face o schimbare. ori că s'ar muta biserica și școala ori cărcima ovreului. Mai departe ar fi putut aduce la cunoștință on. public despre antistia comunală cu încassarea aruncului comunal etc. Statul se îngrijește des aducerea cucuruzului, iar notarul ovreiu se îngrijește de încasarea aruncului comunal, de a lua 1 cor. pentru o carte de biciu, pe când îi compete numai 50 bani.

Preoții și învățătorii își pricep foarte bine chemarea — încheie autorul scrisoarei. Se poate, numai cât noi zicem de nou că acești fruntași și conducători ar trebu să se îngrijească mai mult de popor, ca până aci și a-l feri de lucruri stricăcioase lui.

Producțiuni și petreceri.

În Făgăraș.

Societatea română de diletanți din Făgăraș „Progesul” aranjează o producțiune musicală Luni în 9 Ianuarie st. n. (a treia zi de Crăciun) în sala hotelului „Paris” (Sorea) cu con-

cursul corului teologilor din Sibiu anul II-lea. Programul: I. Costescu: „Bubue tunul”. — I. Vidu: „Din șezătoare”. — T. Popoviciu: a) „Cucule peană galbină”. — b) „Toarce leleo”. — I. Vidu: „Răsunet dela Crișana”. — „Declamațiune de Tit Morariu, teolog c. Îl.” — T. Lugojan: „Dorul”. — I. Vorobchieviciu: „Ceasul rău” (baladă). — T. Popoviciu: „Dorul înstrăinatului”. — Chiriac: „Morariule”. — G. Dima: „Vivandiere”. După producțiune urmează dans.

În Seliște.

Corpul învăț. dela o școală gr-or. din Seliște va aranja o producțiune cu elevii școlii Duminecă, în 25 Decemvrie 1904 (8 Ianuarie 1905), a doua zi de Crăciun în sala festivă a școlii. Venitul curat e destinat bibliotecii școlare. După producție joc.

În Șelimbăr.

Tinerimea școlară română din Șelimbăr aranjează o producțiune musicală declamatorică, Duminecă în 2/15 Ianuarie 1905 în sala cea mare a școlii gr-or. Venitul curat se dă în folosul școlii. Program: „Păsărică trecătoare” de I. Costescu. — „Ziua a apus” după Pfeil de T. Popoviciu. — „Despre sărbătorile bibăști” trialog de M. Drăgan. — „În pădure” de T. de Flondor. — „Despre școală” trialog de M. Drăgan. — „Ei mă duc codrul rămâne, de T. Popoviciu. — „Despre buna înțelegere” trialog de M. Drăgan. — „Marș vânătoresc” de T. Popoviciu. După producțiune urmează dans.

În Cetea.

Inteligența din Cetea aranjează o producțiune teatrală, împreună cu dans, în 27 Decemvrie v. 1904 (a treia zi de Crăciun), în localul școlii. Venitul curat se va folosi, în favorul bibliotecii populare din loc. Program: „Trei doctori”, comedie într'un act localisată de Virginia A. Vlaicu. — „Declamațiune”. — Cinel-Cinel, comedie într'un act de V. Alexandri. — „Tablou viu”. După producțiune urmează dans. În pauză se va juca „Călugerul și Bătuta” și se va sorta tombola.

În Sighișoara.

Tinerimea română din Sighișoara aranjează o producțiune teatrală împreună cu joc, Duminecă în 26 Decemvrie 1904 (a 2 zi de Crăciun) în pavilionul „Vinter”. Venitul curat e destinat în favorul școlii din loc. Se va juca piesa „Sămbăta morților”, dramă din popor în 5 acte de T. V. Păcățeanu. După producțiune urmează joc.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

S. St. ab. nr. 6130 în B. Costă tot atât, căci dacă trimitem 2 nri trebuie porto duplu.

P. P. P. în Feld. Am răspuns la acest loc sub numele „Maria din C. că se va publica după sărbători.

N. Bl. în O. Se va publica.

I. M. în Bzd. Se poate și costă puțin reproducerea. Rugăm a ne scrie, în câte exemplare vreți, căci de la această atârână prețul?

C. Cz. în Myslenice. Mulțumite. Pentru nrul de Crăciun a fost prea târziu, dar' se va publica.

Ab. nr. 4126. Poți să faci prin antistia comunală sau notarul, dar' îți trebuie o adeverință de la doftor.

I St. Int A. n R. Adresează-te la N. Suciu în Bremen (la firma Misler.)

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul „Tipografia” Iosif Marschal

Se află de vânzare în toate librăriile

Cărți de icoane

cu totul noue și confecționate cu deosebită eleganță în **chromotipie**, care au apărut în editura librăriei și tipografiei

— **W. Krafft** —

288 2—2 în Sibiu (Nagyszeben).

Lueți cu elele citate se fac numai până la 6 ore seara.

Pentru a pute corespunde la timp tuturor pretensiunilor on. public pe scrierile

Crăciunului

mă rog respectuos, după puțină, cât mai îngrabă a mă onora cu prețurile D-Voastre comande.

249 9—

Atelierul artistic de fotografie și pictură

Wilhelm Auerlich.

Strada Cismădei Nr. 53.

Comandă se primește:

În zile peste săptămână: dela 8 ore dim. până la 6 ore seara, în scrierile și Duminică: dela 8 ore dim. până la 4 ore d. a.

Reproduceri în diferite mărimi, în fotografie și pictură, se primesc chiar și după fotografiile cele mai vechi.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei senci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsle unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor. 15 1—52

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, agariurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decât să comandez **Laxbonbons**, zaharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter,

Szászváros, Piața școalei nr. 35.

50.000 părechi de ghete.

4 părechi de ghete numai cu fl. 2.80

din cauza de cumpărare a unei mari cantități în articuli de ghete, cât timp ține proviziunea, se vor vinde pe preț de nimica. 1 păreche de ghete pentru domni și 1 pentru dame, de piele brună sau neagră, cu șinoare, l. calitate, galoșăți, cu talpă bătută tare cu cuie, mai departe 1 păreche de ghete de modă pentru domni și una pentru dame, cu pasepoil, foarte elegante, fasonul cel mai nou, tare, căptușiți cu materie caldă, provăzuți pentru iarnă, foarte dragăși și ușori. Mărima după centimetri. Toate 4 părechile costă numai fl. 2.80. Expedarea se face trimițând banii înainte sau cu rambursă prin

Esportul de ghete S. URBACH

Cracovia Nr. 286.

5 1—1

Schimbul se primește, și banii se retrimite fără amănare astfel că risicul e cu totul eschis.

Abonament

la

„CALICUL“

ziar humoristic și satiric

anul al 18-lea nu deschidem, pentru-că acesta

în permanență e deschis.

Devisa „Calicului“ e: **Ris cu ori ce preț.**

Abonamentul anual pentru Austro-Ungaria e 6 coroane pe an, pentru strălătate 7 franci, și se plătește înainte.

Numeri de probă expedăm numai celor ce ne trimit 50 fileri.

Cei-ce nu-s feciori d'ai lui „**bani gata**“, dacă prin o corespondență postală se obligă, că vor plăti abonamentul cel mult până în 1 Octombrie 1905, primesc „Calicul“ pe credit.

Afară de Austro Ungaria nu se expedază pe credit.

Abonamentele se adresează către:

284 2—2

Administrația „Calicului“

în Sibiu (Nagyszeben).

Hôtel Habermann mai nainte Neumüller.

Deschidere de local.

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că am preluat

Hôtelul Habermann mai nainte Neumüller

aflător pe promenada Bretter și l'vou **deschide Joi, în 29 l. c.** In deosebi fac atent pe onor public dela țară asupra aranjamentului solid și modern al odailor mele pentru străini și oaspeți.

O curte mare și grajduri frumoase stau la dispoziția onor. public.

Nisuindu-mă întotdeauna, de a mulțami conștientos pe on. mei oaspeți, semnez

cu distinsă stimă

288 2—6

Iosif Barbu

hotelier.

Schimbare de local.

Subscrisul prin aceasta îmi iau voe a aduce la cunoștința p. t. public, cum-că Atelierul meu de pantofărie din Piața-mare cu 1 Decembrie st. n. a. e. l'am mutat în

Strada Măcelarilor Nr. 14

(în fostul edificiu de postă.)

Totodată îmi exprim cea mai mare mulțumită stimaților mei mușterii pentru încrederea arătată până acum față de întreprinderea mea cu rugarea, ca de acea încredere și bunăvoință să fie și în viitor împărțită.

Rugându-mă de sprigin binevoitor, semnez

263 6—6

Cu deosebită stimă

Constantin Dragoș, măiestru-pantofar,

Mașinile originale Singer

sunt cele mai bune, durabile, prin urmare și cele mai ieftine.

De cumpărat se capătă în prăvălia firmei din

Sibiu, Bahngasse Nr. 5.

281 3—3

Societatea pe acții de mașine originale Singer.

Instrucțiune în broșări se împarte gratis.

14 1-8

Am onoare a aduce la cunoștința onor. p. t. public, că am deschis în edificiul „Albinei”, colțul stradei Bayer Nr. 1

Deschidere de local.

un salon de ras și frisat.

Rugându-mă de binevoitorul sprigin, subsemn

cu distincție stimate

Ioan Hartnagel

raseur și friseur.

Debilitate bărbătească,
boale de nervi
păcate secrete de-ale tinereții și escase.

Praful **Peruin**

al

Drului WRUN.

Praful Peruin al Drului Wrun e unicul și sigur potrivit a sista ori-ce slăbiciune a organelor de producție și naștere și astfel a delătura la bărbați impotența (debilitatea bărbătească) și la femei neinfertilitatea (sterilitatea) și el este și un medicament de neînlocuit la slăbiciuni, provenite prin ardere de sucuri și sânge, la stare de debilitate, cauzată prin escase, onanie și poluții nocturne, ca și cauzele cauze ale impotenței (debilității bărbătești) mai departe la toate boalele de nervi.

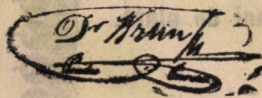
Ce sunt nervii? aud pe mulți întrebând. Nervii sunt adevărații mijlocitori a ori-cărui simțământ, toate impresiile externe ce le dă ele se primesc și se mijlocesc, cari apoi pot produce bucurie, grije, durere și năcaș! Ele se răspândesc în întreg corpul, ca o rețea de telegraf. Cum diferite sunt cauzele, așa diferite sunt și aparițiile boalelor de nervi.

In linia prima stări de debilitate, slăbire generală și pierderea puterilor, față palidă, ochi lăgați în launtru, înenjurări cu cerceane vinete, slăbirea memoriei, indispoziție spirituală, insomnie, dureri de țele și spinare, sgârșiri histerice, constipație, temere fără cauză, înenjurarea societăților vesele, incapacitate, boale femeiești, tremurarea mânilor și picioarelor, anomie etc.

!AVIS!

Pentru a fi ori-cine sigur, că primește „Praful-Peruin” veritabil de Dr. Wrun și a nu-l confunda cu imitații periculoase, cari au același nume ori și care se fie atenți la marca mea de scutire (un inger înmăd o creangă în mână) și la manupropria mea, cari se află atât pe șutule, cât și pe instrucția de întrebuințare.

10 12-30

Praful unel șutule, împreună cu instrucția de întrebuințare este 3 Cor. 60 b.

Depositul principal:

Iosif v. Török,

farmacist

Budapecta, Königsagasse 12. — Andassy ut. 26.

Institut de credit funciar din Sibiiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Serisuri funciare,
scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cauțiuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afaceri de bancă și de zarafe prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de casse de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc.

1 1-52

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiiu

8 29-52

intemeiată la anul 1868

în Sibiiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:

95.727.010 coroane.

10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajul I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Gustav Dürr

mechanic.

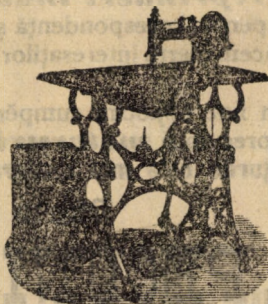
Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

6 1-26

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Nr. 1260/904. not.

280 3-8

Publicațiune.

Comuna *Arpașul-inferior*, comitatul Făgăraș, ca proprietară de pădurea Delnițe, conform concesiunii forurilor competente, dă în licitațiune publică **în 9 Ianuarie 1905 a. m. 9 ore în cancelaria comunală 2050 trupini de stejariu**, însemnate de oficiul curatorului silvanal cu (K. E.) în cantitate de 1092 m³ lemne de folos și 1200 m³ lemne de foc. Licitatiunea se face verbal și prin oferte în scris. Prețul strigărei 12120 cor. La oferte scrise de a se adăda vadiul de 10%. Condițiunile de licitațiune se pot vedea în oarele oficiale la oficiul notarial comunal, oficiul pretorial și la oficiul curatorului silvanal reg. maghiar.

Primăria comunală.

George Boeriu
notar comunal.Gerasim Dobrin
primar.

Giuvaergiu și graveur

A. MORAWETZ

Strada Cisnădiei 14 SIBIU Strada Cisnădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Deposit de

**giuvaere, aur, argint
și argint de China.**

Cea mai renumită negustorie de aurarii.

Atelier propriu pentru lucrări noue
și reparaturi. 237 11—

Serviciu real. Garanță conștientioasă.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de toamnă și iarnă

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardisiuri** și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebită atențiune la on. domni preoți și teologi absolvenți

În cazuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore. 9 1—52

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpeta vre-odată durere de dinți ori li va mirosi gura după ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fil. Pentru trimitere franco 95 fil. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseș: farmacia Lederhülger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apiat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpeta, trimit 7 sticle cu 5 cor. 20 fil. franco. 3 1—26

P. T.

Avem onoare a recomanda bogatul nostru deposit de cele mai fine

parfumerii și articli de toaletă

în aranjament admirabil, foarte potrivit pentru alegerea darurilor de Crăciun și Anul-nou și ne rugăm de sprijinul binevoitor.

Parfumerie și articli de toaletă

local al primei fabrici transilvane de lumini de stearin.

Strada Cisnădiei, hotel „Împăratul Romanilor“.

4 1—2

Cunoscuta hârtie de cigarette egipteană universală

A I D A

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

7 1—52

Strada Ocnei.

BANI! BANI! BANI!

Avem onoare a aduce la cunoștința on. public, că în urma legăturilor avantajoase ce avem cu cele mai puternice bănci din țeară și străinătate, suntem în plăcuta pozițiune a esopera

**cele mai ieftine și cele mai favorabile
împrumuturi hipotecare.**

(Pe pământuri ori-și-unde, pe edificii însă numai la orașe și orașele). — Împrumuturile se dau pe termen de 10—50 ani și anume: pe pământuri cu 4—4½%, ear' pe edificii cu 4½—5½%.

Pentru votarea unui împrumut se cer următoarele documente: 1. Estrasul cărții funduare. 2. Copia foii catastrale și 3. Cărticica de dare. Cu documentele deodată este a se trimite suma de 3 cor. pentru manipulare și pentru acoperirea speșelor postale.

Cu informațiuni și prospecte servim pe lângă trimiterea unei mărci de 20 fil. pentru răspuns.

Tot prin noi se pot contracta **asigurări de viață** cu condițiuni nemaipomenite, primind asiguratul la expirarea termenului de asigurare dividende până cam la 50%, a sumei asigurate, ear' în cazul morții nu numai că primesc creștă întreaga sumă asigurată, ci li se restituie și toate ratele solvite până la moartea asiguratului.

Intervenim la **cumpărarea și vânzarea de realități**. Cine dorește a cumpăra ori a vinde **pământuri, edificii, păduri, mine și întreprinderi industriale**, se ne descrie obiectul și totodată se trimite pentru corespondență și ținerea în evidență taxa de 5 cor., contra căreia sumă facem oferte interesatilor insinuați. 242 6—

În fine mijlocim cumpărarea de **instrumente și mașini agricole**, precum și **motoruri de ori-ce soiu**, dela cele mai mari fabrici și cu prețurile cele mai moderate, pe lângă avantajoase condițiuni de plată.

Oferte sunt a se adresa la:

„PECUNIA“, întreprindere de credit

Sibiu (Nagyszeben). — Strada Poplăcii Nr. 27.

Anunț de esarendare.

Cu 1 Octomerie 1905 se dau în arândă 850 jugere comasate, (parte arător, parte cositor) dimpreună cu supraedificiile de economie de pe hotarul Cergăulmare, 5 chilom. de gara Blaș. Informațiuni mai deaproape dă redacția acestei foi. 282 3—8

Se caută

o oalfă de morar pentru o moară mănătă cu Benzin în Dala-română.

Reflectanții se se adreseze

286 2—8

Radu Bădilă

Szászsebes.

...aia necărei econoame
e a avea o cafea bună.

Cafeaua
neipp de mătă a lui »Kathreiner«

nar trebui să lipsească,
dela pregătirea cafelei zilnice,
din nici o bucătărie.

Să se ceară numai în pachete originale cu numele »KATHREINER«.

2 1—20

Grândă în 1908 la expoziția industrială Sibiu, medalia de aur.
1908 la expoziția economică Gießen și prusia, medalia de argint.

38 22—26

VICTOR HESS
fabrică de cumpene
Nagyszeben (Sibiu)
(Hongrie)
Referențe de prima ordine. o o o
o o o Liste cu prețuri gratuit.

Economilor!

Salvați vitele voastre de muierea oaselor și de frângerea oaselor, cari în urma nutrețului din acest an, sărac în materii minerale, vor fi, după spusele veterinarilor, inevitabile și anume la primăvară, — prin un adaus constant din

calciu de nutreț Manhattan

un pericpat cam de 40%, deplin disolvent pentru stomac. Câteva grame zilnic ca preservativ folosesc mai mult ca tot atâtea chlgr. după izbucnirea acestei boale.

Spese puține, foloase de 1000 ori atâtea.

Fără calciu de nutreț Manhattan.

Probați numai! Calciul de nutreț Manhattan nu e ceva nou, ceva necunoscut; e cunoscut și probat deja de sute de mil. El e un mijloc briliant pentru creșterea porcilor, viteilor, mănșilor, mieilor și a altor animale tinere. Mulți voesc a nu mai fi fără de calciu de Manhattan Pentru-ce? Penru-că ei văd zilnic efectul miraculos. Pentru-că ei s'au convins, că nu există ceva mai bun. Resultatul e splendid.

Calciul de nutreț Manhattan de renume universal costă: 100 chlgr. 50 cor.; 50 chlgr. 26 cor.; 25 chlgr. 14 cor.

Ca probă trimitem 5 chlgr. de calciu de nutreț de Manhattan pe postă franco, trimițând înainte 5 cor. sau cu rambursă; astfel poate face o încercare și cel mai mic econom.

259 2—2

Espedarea urmează direct dela întreprinderea

Manhattan

Budapesta VIII., strada Aggteleki 15/M.

Cu calciu de nutreț Manhattan.

Fabrică de casse.

Subscriși! Imi iau voie a face atent p. t. pu blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atyoelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

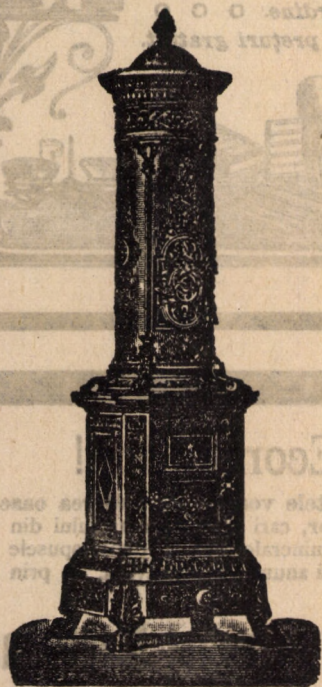
strada Poplăcel-mare Nr. 8.

12 1—

Foi de țesut pentru femei.

Sobe noue.

Cuptoare de fier cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Le espedează din depositul din Sibiu, sau franco din atelier la fiecare stațiune.

La cerere se trimit preț-curanturi.

Deposit bogat în *tase*, în *sârme* și în *place de sobă*, în *instrumente de camin* și în *păstrător de instrumente de camin*.

Cărbuni de peatră și Coaks
50 chilograme se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickeli
Sibiu.

241 9—

Contra tusei, răgușelei și catar au efectul cel mai bun

Bomboanele-Pemete

ale lui

RÉTHY!

La cumpărare trebuie să fim atenți și să cerem lămurit bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă sunt multe imitații fără nici un folos.

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui Réthy. 11 8—12

Negustorie cu vechiu renume, existând de 54 ani.

Hugo Lüdecke

giuvaergiu

Sibiu, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de obiecte de po-
doabă, obiecte de aur și argint de tot soiul.

Deposit de fabrică de utensilii bisericești,
pentru bisericile greco-orient. și greco-cat.

265 6—

Mare desfacere în daruri de
Crăciun și Anul-Nou.

Carol Wultschner

Strada Cisnădiei, nr. 27.

Prăvălia de mașini de cusut și de biciclete,

Își recomandă depositul său asortat cu mașini de cusut pentru
familii și industriași, fabricatul cel mai bun din țeară și din
externe, cu prețurile cele mai ieftine.

Singura reprezentanță

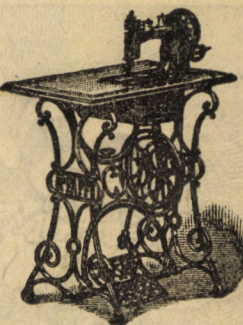
a renumitelor mașini de cusut Gritzner.

Montare și emailare proprie a bicicletelor.

Se află întotdeauna toate părțile constitutive pentru mașini de
cusut și biciclete.

49 26—28

Reparaturi de ori-ce sistem la mașini de cusut și biciclete se
execută cu garanță în atelierul meu cu prețuri foarte moderate.

Gratuit!
Un portret
mărit

M. BRECKNER

Strada Cisnădiei Nr 11—13

251 7—

La
cumpărare
de 20 cor.

Articli de pontofărie.

Asortiment de tot nou!

Articlii de pantofărie de tot
soiul pentru bătăi, dame și
domni. Cele mai bune și mai
durabile, ce se pot oferi pen-
tru un preț anumit.

Pentru
casă și
drumuri,
pentru
baluri și
nunte.

Cele
mai bune
mijloace de
curățit pielea
se află
întotdeauna.

Galoșii
Harburg
Viena
„Marca
Vulturul”
sunt
cei mai buni.

Pentru
domni c. 5.—
dame » 3.—
bătăi » 2-20

De
cel mai
nou fason
și de
potriveala
cea mai
esclentă.

Articlii de moda pentru
bătăi și dame.

Asortiment bogat în loc!

Bluse, rochii, jupoane și co-
stume gata fason englezesc,
hăinuțe de băieți, vestimente,
chipiuri, căițe și șurțe, mă-
nuși de larnă de toate soiurile.

Toate
feliurile
de articli
de ciorapi
și de
croșetat
în
execuția
cea mai
bună.
Product
propriu.

Novități
în
articlii de
blănărie,
gulere,
manșoane,
collere
și
boas de
pene.

Cravate
pentru
domni,
gulere
și
manșete.
Cămeși,
albe
și
colorate.

Articlii de sticlărie, porcelan
și galanterie

Service de sticlă și porcelan

în execuție simplă și foarte
fină. Vaze, garnituri-decora-
tive, doze, cești și nipuri. Bu-
sturi și statuete de porcelan
a bărbaților renumiți.

Port-
moneuri
și
portofele,
dore
pentru
bilete
de vizită,
țigări
și
țigarete.

Mare
exposiție
de cei
mai noi
articlii
de
jucării
pentru
Crăciun.

Articli
de
cadouri
pentru
ori-ce
ocazie
în cel
mai mare
asor-
timent.

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiu, — Hermannstadt, — Nagyszeben.

Ofer rămânând liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

ff. 96%, Spirt rafinate, pr. 10.000 Lt. %, Cor. 1.60

ff. 93%, Spirt crud. » » » » » 1.58

ff. Licheuri de tot soiul, apoi rachiuri sau rum obicnuit la luarea
unui sortiment de 25 Lit. sau și 25 Lit. de o calitate pe litră » 1.—

La procurarea cu rambursa de spirt sau rafinate este de dat ca arvonă
pentru dările corespunzătoare de fiecare Lit. Cor. 1.—. 112 48—52

